

Előfizetési díj:

Kész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalva magára, az előfize-
tések, nyilvtér- és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

Szabad szárnyakkal . . .

Irta: Lengyel Zoltán.

Vannak izgatók, kik üzletsze-
rűbből élnek, hogy a keserűség
mérgét csepegtetik a tömegek lel-
kébe, gyűlöletet szítanak, ezzel
fanatizálnak s a jelen rossz állapo-
tai miatt elkészerített, a jövő gyönyörű-
ségeitől pedig elbódított embereknek
utolsó garasait is elzsebelik. Ez a
fajta izgatás ma a legjobb üzlet,
a legbiztosabb kereset és a leg-
könnyebb munka. De egyuttal —
h ó h é r m u n k a.

Nem akarunk egy pillanatra
sem úgy feltűnni, mintha ezekkel
egy követ fujnánk. Mi nem izgatunk,
hanem szükséges kritikát gyakorol-
unk. A hibákat nem színezzük ki,
csak konstatáljuk. Nem festünk
lehetetlen paradicsomi képeket, ha-
nem küzdünk a legszen-
tebb történelmi vágyak-
ért, eszményekért. És nem

csinálunk üzletet a népből. A függet-
lenségi politikusok — sajnos — a
nemzet javára sem szervezték meg
és aknázták ki a politikai szükség-
szerű gazdasági háttérét. Élhetet-
lenek voltak ott is, hol az élel-
messég kötelesség a saját hitvallá-
sunkkal szemben. A néptől pedig
nemcsak, hogy soha semmit nem
kértek, sem el nem fogadtak, hanem
maguk áldozták fel érte vagyono-
ukat.

Mamelukok azért még kevésbé
vagyunk, A ki most mameluk, az
folytatója, támogatója, előmozdítója
a régi rendszerű nemzetrontó osztrák
politikának. Nem függetlenségi, csak
kormánypárti. Lehet csendes hazafi,
lehet egészen tisztességes ember is,
de semmi esetben sem küzdő har-
cosa az évszázadok óta sinylődő
magyarságnak.

Mi hát a helyes út az igaz
ösvény? Meg kell látni, sőt meg is
kell keresni a bajokat. Az országot,

nemzetet ezek felől felvilágosítani
is épp oly kötelesség, mint ezek
megszüntetésén munkálni. A szabad
kritika joga és gyakorlása a legbiz-
tosabb ellenszere minden hatalmon
levő párt erkölcsi elfajulásának. A
biztosító szelep a robbanás ellen.
Az útja új eszmék termelésének.
Tehát tisztit, biztosit, gyógyit és
előre visz. Dőre érzékenység és ön-
hitt felfuvalkodás, mely nem tűri
meg, nem bírja ki.

E mellett azonban mégis csak
a jelent kell elfogadni kiindulási
pontul. Mást nem tehetünk. A mul-
tat vissza nem idézhetjük, a jövőbe
bele nem ugorhatunk. El kell
fogadni a jelent kezdő-
pontul, de törekedni kell
teljes erővel a végcélok
felé. Ezekből bár mit is feladni
nem szabad. A jövő iránt elcsüggedni
meg nem engedhető.

A nemzetet elkészeríteni hiába
való volna, önző spekuláció. Csak

T Á R C S A.

Lilly csókja.

(Folytatás.)

Irta: BENEDEK LÁSZLÓ.

— Becsüllek Lilly, hogy így beszélsz.
Ily nagy őszinteség te hozzád illő. Igazad
van, vagy nincs, nem kutatom. A tény az,
hogy tisztában vagy pályáddal és erős
jellemnednél fogva igen tiszta képet alkottál
magadnak. Becsüllek.

— És becsülni is fogsz?

— Foglak.

— Azután is?

— Igen. Mert a te bukásod nem
lészen bukás.

Az ujságíró távozni készült. Kalapját
még a szobában feltette és kezével a
kilincset fogta.

— Lillykém, csak most jut eszembe
valami, mikor a te bájos kipirult arcodat
látom. Előre megjegyzem, hogy kérésem
talán naiv, de...

Imre közelebb lépett a leányhoz és
teljes komolysággal mondta:

— Meg akarom csokolni a szádat.

Válaszra nem várt s már magához
akarta vonni a leányt.

Lilly meglepődten nézett az írora és
szelid két szeméit ráfüggesztve, korholni
kezdte.

— Mi ütött egyszerre beléd? Te is
csak olyan vagy, mint a többi!

— De . . .

— Nem lehet, Imre. Nem teszem meg
csak annak a még ismeretlen férfinak.
Ajkaim szüzek még s *Ő* lesz az első.

Imre keserűen válaszolt.

— Ezt még nem tagadta meg tőlem
leány. Eddig csak olyantól kértem, a kit
becsülök és akiről tudtam, hogy engem
is becsül.

— Ostobaságokat beszélsz szívem.
Hanem azért ünnepélyesen ígérem neked,
hogy egyszer fogsz tőlem egy csókot kapni.
De az reám nézve fájdalmas csók lesz. S
mikor majd a szám odatpad a tiedhez,
tudni fogod, hogy elértem azt a pontot, mit
imént rajzoltam magamnak. De az első
nem lehet a tied; ha megcsókolnalak most,
nem tartanám becsületesnek magam.

— Szigorú vagy, Lilly.

— Tudom.

— Még valamit. Megigéred-e, hogy
szerelemből nem adod senkinek az első?
A leány kis kezét a férfi kezébe tette
és alig hallhatóan ígérte:

— Esküszöm neked.

Akkor bizonyára nem gondolt Henri
Fleurie urra.

* * *

Valemelyik színház igazgatósága egy
heti vendégszereplésre szerződtette a nép-
szerű francia színészt. Henri Fleurie ur
egyenesen Parisból utazott a magyar fővá-
rosba, ahol egy-két év előtt anyai ünnep-
lésben volt része. A budapesti közönség
igen szeretetreméltóan fogadta s mindjárt
az első fellépésén zsufolt ház tüntetett

mellette. A jobboldali színészpályában
Lilly kis kacsoi egészen pirosak voltak már
a tapstól. Nézte a művészt, míg kis sziv-
ecskéje hevesen dobogott, mintha sejtette
volna, hogy a közel jövőben nagy izgalmak
fogják érni. Az előadásnak vége volt s
egyszerre a kulisszák mögött találta magát
a leány. Maga sem tudta, hogy került
oda. Csak ment, talán azért, mert a kör-
nyezete is oda tartott, vagy talán vonzotta
valami. A művésznek igen jó memóriája
lehetett, mert mikor Lillyt megpillantotta,
már messziről köszönt. Udvariasan visel-
kedett és tört németiséggel egy-két bókot is
mondott. Aztán beszélgetésbe elegyedett a
leánnyal. Lilly vele szemben is megpró-
bálta fegyvereit alkalmazni. Kacérkodott,
mosolygott reá folytonosan és ingerelte a
férfit Lassankint egyedül maradtak s már
a lámpákat is oltogatni kezdték. A francia
azonban egészen magán kívül volt. Lilly
kezét szorongatta és mindenféle bókokat
sugdosott a leány fülébe

Ő csak hallgatta. Az jutott eszébe,
hogy tudna-e szeretni ezt a férfit? (Pedig
már szerette is) Henri Fleurie ur közelebb
simult a leányhoz es szenvedélyes hangon
beszélt hozzá saját anyanyelvén.

— Mademoiselle, vous êtes très jolle!
Je pourrai vous aimer nème je vous
aime dájá.

Lilly nem tudott franciául; nem tudta,
hogy mit jelentenek ezek az idegen szavak,
de azért megértett belőle mindent. A sze-
relmi vallomás átrezgett egész valóján és
lazba hozta szívét és lelkét. Ittas volt

a nemzet alkothat nagyot, amely eszmények után tör, amely lelkének szabad szárnyán azok felé tart a magasba. Elkéseredett nemzet alkotásra képtelen. Mindennel megelégedett nemzet pedig lassankint visszafejlődik és eltesped.

A kettő között a helyes közép ut: a z ö n e r e j é b e n b i z ó s a j ö v ő é r t k ü z d ő , l e l k e s e d ő n e m z e t . Ilyennek kell átnevelni s ebben kell megtartani a magyart. Hadd lássa a bajokat! Hadd legyen szeméi előtt a német udvar, a német hadsereg, a német külügy, a német pénzügy és a közös kereskedelem. Hadd ismerje a német zene, a német irodalom és műveltség nemzetrontó, káros hatásait. Tudja, naponkint lássa faja minden ellenségének pusztító akna munkáját. Legyen éber és nyitott szemmel tudjon előre menni.

Ne legyen megelégedett a mai siralmas helyzettel! Rab nemzet vagyunk és gyarmat ország. De ez a tudat ne keserítse el, hanem csak erősítse meg lelke indulatját s tegye éberré a küzdésben s a védekezésben.

Harcolni kell folyton. De aki csak harcol: előbb-utóbb elvérzik. A harc tehát folytonos edzéssel, alkotással, szervezéssel, erőgyűjtéssel legyen párhuzamos. Nincs béke, nem is lesz, de ne is legyen. Nem béke kell nekünk, de győzelem. És

a gyönyörtől. Nem törődött azzal, hogy meglátja valaki, két karjával átfonta a férfi nyakát és forró piros ajkát odaszoritotta a művészehez. És susogott neki magyarul:

— Én is szeretlek téged, oh ha tudnád, hogy mily nagyon és mily régen. Csak most ébredett valóra. Szivecském.... Szivecském....

A férfi felelt, a leány újra.... Nem tudták, hogy mit jelentenek a szavak, de azért oly jól megértették egymást....

* * *

Nos, magától értetődik, a leány szeretője lett a művésznek. A nagy vagyon, fényes anyagi helyzet és egy becsülésre méltó férfi helyett elég volt két pohárka pezsgő is. Ittas volt anélkül is. A bor gőze fejébe szállt és a leány a férfi karjaiba omlott. Hisz oly egyszerűen történt, mintha csak így kellett volna mindennek lenni. Egy hélig tartott az álom és aztán Henri Fleurie ur újra Párisba utazott.

* * *

És Lilly felébredt az álomból, de már későn ébredt fel. De azért még mindig telve volt a férfi emlékével és szívének minden porcikája bizsergett, hacsak reája is gondolt.

Senkisémet sejtett semmit. Az újságíróval egy társaságban jött össze újra. Imre ott ült vele szemben s a cigaretta füstjén keresztül látni vélte a fiúnak szemrehányó tekintetét és szikrázó pillantását. Eszébe jutott, hogy esküvel ígerte Imrének, hogy nem lesz szerelmes.

nincs és nem is lehet nagyobb szerencsétlenség, mintha békének néznők, s ezért megnyugodnánk abban a szolgaságban mely egységesen tart és folytatódik jó négyszáz év óta.

A magyar erőt, mikor darabokra hullott, elborította a német áradat. Nem az osztrák, hanem a német. Így elborítva tartja most is. Mert e kérdésben Berlin és Bécs az egy, s a magyarnak egyforma, közös irigy, prédára leső ellensége.

Ez áradatból kell felszabadulnunk s a magyar hatalmat torony magasra nevelnünk. Előre hát szabad szárnyakkal a nagy cél felé. Legyen ebben a múlt a tanulság, a jelen a harctér, a jövő pedig a biztató remény!

„Az egyke.”

II.

Az egy gyermek rendszer különösen Franciaországban van nagyon elterjedve annyira, hogy Franciaország a születések aránya tekintetében az utolsó helyet foglalja el az európai nemzetek közt. Még néhány évtized előtt ezt a körülményt a francia tudósok, különösen Malthus tanításainak hatása alatt, kedvező jelenségnek tekintették, mert igen örvendetesnek tartották a gyermekek számának korlátozását a túlnépesedés elkerülésére. Sőt e felfogás anynyira érvényesült még a gyakorlatban is, hogy pl. a versaillesi község tanács egy ezer frankos mértékletességi díjat is létesített, a melynek kiosztásánál első sorban a gyermekek kis száma jött figyelembe.

Az utóbbi évtizedekben azonban alaposan megváltozott e nézet. Látták ugyanis,

— Esküszegő vagyok, — gondolta magában, — s ha ő tudja, bizonyára megvet.

Körül nézett. Kacagó párok, szivarzó urak ültek körülötte. A szomszédos szalonból egy fülbemászó dal refrainje hangzott át. Valamelyik barátja énekelte a szöveget:

Óh szer... óh... szer... szeress babám!
Szerelmes csókkal kínál a szám.

Szívét valami éles fájdalom hasította át. Sirni szeretett volna. Valami eszébe jutott. Felállt helyéről és büszkén, komolyan Imre felé ment. Arca egészen sápadt volt az izgalomtól. Aztán váratlanul azt mondta a férfinak:

— Imre kérem, Önnek egy csókkal tartozom.

Karját lelógatva, fejét előretolva, hidegen megcsókolta a fiu száját. Nem törődött azzal, hogy sokan látták. Nem bánta, ha össze is omlott volna körülötte a világ.

A jelenlevők nem tudták mire vélni a szinpadias jelenetet. Az újságíró azonban egy pillanat alatt elérte a leány csodálatos finom lelki vonását és remegő hangon szólt:

— Megesküdött!

— Megszegtem eskümet, — kiáltott fel a leány iszonyu lelki fájdalmában.

És az örökké jövedvü Lilly hangos zokogással dönt a fiu vállára.

(Vége)

hogy veszedelmes szomszédai, a németek messze tulszárnyalják őket s a francia faj hegemoniája éppen az egy-gyermekrendszer következtében állandóan hanyatlak.

Kéz-és láb- védekezés a jelenben a franciák is az egy-gyermekrendszer ellen és mindenféle javaslatot kitalálnak, a melyek alkalmasnak látszanak arra, hogy e nemzetpusztító szokást megszüntessék. Nagyon kétes azonban e törekvéseknek az eredménye, mert e rossz szokás széles körben el van terjedve.

Magyarországban az egy-gyermekrendszer különösen Dunántul, továbbá az erdélyi szászok között és igen szörványosan a Délvidéken, a Duna-Tisza közén és a Felvidéken van elterjedve. De különösen ki kell emelni a rossz szokás tekintetében a Dunántult, a hol a születések számarányának csökkenése leginkább feltűnik, a minek oka csak az egy-gyermekrendszerben keresendő.

Ha mélyebben behatolunk ezen rendszer vizsgálatába és már a megye egyes községei és a községek egyes tagjait vizsgáljuk, kétségtelen adatokat találunk arra, hogy ez átkos rendszer különösen a két protestáns felekezet hívei között pusztit a legnagyobb mértékben. Jóllehet azon törvényhatóságokban, hol a baj leginkább el van terjedve, más felekezetek hívei közé is befészkelte már magát, azonban ezen felekezet hívei között a születések aránya azért normális. Sajnos, nem állnak rendelkezésünkre oly kétségtelen adatok, hogy a születések apadását az egyes törvényhatóságokban a felekezetek szerint külön-külön állapíthatnók meg és így e részben a régebbi népszámlálás adataira vagyunk utalva, részint következtetések útján állapíthatjuk meg az egy-gyermekrendszernek nagymértékű elterjedését.

Ha tehát ezen rendelkezésünkre álló adatokat vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy azokban a törvényhatóságokban, melyekben a születések aránya észrevehetően csökkent, csökkent a református lakosság aránya is, tehát az egy-gyermekrendszer feltétlenül a református felekezet hívei közt van elterjedve. Mert azt határozottan állíthatjuk a körülmények vizsgálatából, hogy ezen felekezet hívei között a kevés születés nem a faji sajátság, sem fiziológiai okok következménye, nem is a kivándorlás nagy számának, vagy a nagy halandóságnak a szomorú eredménye, ennél fogva annak egyszerű oka nem más, mint az egy-gyermekrendszer elterjedése.

Vegyünk csak egy példát. Baranya-megyében a siklósi és szentlőrinci járásban van a legtöbb református és ezekben a járásokban legkisebb a születések száma. Ha a népszámlálás adatait tekintetbe vesszük, látjuk, hogy az ezen járásokban lakó rom. katolikusoknál a születések száma nem csökkent, tehát joggal következtetjük, hogy a születések száma csak a reformátusok közt csökkent, mert az egész járás születési aránya nagyon is csökkent. Van azonban ennél elszomorítóbb adatok is. Éppen ezen járásban van számos község, a hol a lakosság száma nemcsak hogy nem emelkedett, hanem csökkent.

És ez átkos rendszer csak a magyarság rovására megy. A siklósi járásban 1880-ban a járás lakosságának 77%-a volt magyar, 1900-ban pedig már csak 73%-a.

A Garam völgyében is nagy mértékben pusztit az egy-gyermekrendszer. Külsőleg gazdag és virágzó községek a kihalás útján vannak e rendszer miatt. Az utcák kihaltak és ott a hol második tanítóról gondoskodtak, nemsokára egy sem fog kelleni.

Orvosolni kell e bajt! A büntető törvény gondoskodik ugyan arról, hogy a bűnös elvegye büntetését, azonban a hatóságok és különösen az orvosok a legszigorubb ellenőrzést kell, hogy gyakorolják. Minden egyes esetet a hol bűnös manipuláció forog fenn, fel kell jelenteni és a

bűnöst elrettentő példa gyanánt a legszigorubbann kell büntetni. Mindenki, kinek a népre nagy befolyása van, teljes erejével oda hasson, hogy a nép erkölcsi érzülete emelkedjék, a több gyermekben ne az Isten csapását, hanem áldását lássa. A könnyelmű nembánomsággal eltöltött évtizedek már is éreztetik hatásukat és ha nem állunk sarkunkra, bizony, bizony fajunk egész jövőjét tesszük kockára!

A lábodi gazdakör közgyűlése.

Szokatlanul nagy érdeklődés mellett lett megtartva f. évi december 9-én d. u. a lábodi gazdakör évi rendes közgyűlése. Az érdeklődést különösen a gazdakör által létesített fogyasztási szövetkezet ellen a megyei és fővárosi lapokban megjelent hírlapi támadások képezték. A közgyűlés tárgysorozatának megkezdése előtt általános csend és figyelem között S z é c h é n y i Aladár gróf a gazdakör elnöke a következő nagyhatású beszédet mondotta:

„Tisztelt közgyűlés! A kormány által jóváhagyott alapszabályaink értelmében gazdakörünknek évente kell egy közgyűlést tartania Fennállásunk óta ez a második közgyűlésünk; engedjék meg, hogy mielőtt azt megnyitánám egyet-mást elmondhassak.

Mindenek előtt konstatálnom kell, hogy gazdakörünk nem tartozik azok közé, melyek csak a papiroson léteznek; nagy figyelemmel kísértem a gazdakör működését és mondhatom, hogy a nagy munkaidőt kivéve alig mullott el olyan vasárnap, melynek délutánján a tagok szép számban meg ne jelentek volna, ezen — igaz — hogy még mindig csak ideiglenes jelleggel bíró helyiségünkben. Itt a tagok rendelkezésére állottak a lapok, melyeket járattunk és igen sokszor tartottunk felolvasásokat, melyekből úgy hiszem, mindenki csak tanulhatott. Köszönetet is mondok mindenkinek, ki ezen a téren közreműködött, első sorban Nemes János tanító urnak, kit sikerült a szociális téren való működésnek megnyerni. Különben ha gazdakörünknek semmi más érdeme nem lenne mint az, hogy tagjainkat visszatartotta az erkölcsöt és egészséget egyaránt pusztító korcsmai mulatságoktól, akkor is betöltötte hivatását. Ezen a téren azonban még sok a tenni való, különösen Kislabodon még nagyon sok a korcsmátólélek.

Köszönetet kell azonban mondanom még más valakinek, ki nem lehet itt közöttünk jelen, ki azonban gondolatban velünk van és számtalanszor jelét adta irántunk érzett jóindulatának. Ez a valaki a Magyar Földművelő-nek, annak a lapnak, melyet tagjaink legszívesebben olvasgatnak, általam mélyen tisztelt szerkesztője: Bodnár Gáspár. Csak nemrégiben küldött ő gazdakörünknek 86 darab füzetet, melyek a legszebb és nagyon tanulságos meséket és elbeszéléseket tartalmaznak és a Magyar Földművelő-nek egybefűzött 5 évfolyamát. Ezen értékes ajándékért itt ezen a helyen köteletségemnek tartom gazdakörünk nevében legjobb köszönetünket kifejezni azon kérelemmel egybekapcsolva, hogy a jövőben se feledkezzék meg rólunk.

Ezeknek a kijelentése után tulajdonképpen befejezhetném felszólalásomat, ha az utóbbi időben nem adta volna elő magát az az önkéntes által is jól ismert eset, hogy községünk egyik lakója: Herman Mark úr, úgy a vármegyei, mint néhány fővárosi lapban megtámadta az általunk alapított fogyasztási és értékesítő szövetkezetet. Rendes az ilyen rosszakaratu hírlapi támadásokra, melyek az én személyemet illetik, nem szoktam felelni, mert nem tartom őket erre érdemeseknek, de most megteszem azért, mert a támadások nemcsak engem, hanem első sorban fogyasztási

szövetkezetünket illetik. A támadás 3 részből áll. Először állítja, hogy fogyasztási szövetkezetünk itt a községben megrontotta a felekezetek közötti békét és egyetértést. Szerintem ez egy otromba hazugság, miután a szövetkezet tagjai között minden vallásfelekezet képviselve van és ha egyáltalában lenne a szövetkezetnek felekezeti jellege, akkor református jellege volna neki, miután a tagok túlnyomó nagy része az ev. ref. valláshoz tartozik. Hogy mennyire nem igaz ez az állítás, megmutatta a csak nemrégiben itt a községben megtartott Rákóczi ünnepély, a midőn a reformátusok elmentek a katolikus Isteniszteletre és a katolikusok viszont elmentek a református templomba meghallgatni az ev. ref. lelkész úr szónoklatát. Ez tehát semmi egyéb rosszakaratu valóllanságnál.

A támadás második része, hogy a szövetkezet nemcsak tagjainak, hanem másoknak is árusít és mindennek dacára igénybe veszi a könyveire nézve törvényesen engedélyezett bélyegmentességet. Hát ez is valótlan állítás, mert az üzletvezetőnek szigorúan meg van hagyva, hogy csak tagoknak szabad árusítani nagy betűkkel ki is van írva a szövetkezet cégére alatt, hogy: »itt csak tagok vásárolhatnak« és én magam tudnék egyéneket megnevezni, kiknek az üzletvezető kijelentette, hogy nem szolgálja ki őket mindaddig, míg nem váltottak legalább is egy üzletrészt. Hogy néha-néha a sok száz tag között egy nem tag is jóhiszeműleg ki lesz szolgálva, ez úgy hiszem emberi dolog. De különben nyugodjék meg a t. támadó úr, jövőre könyveinket az ő nagy örömeire le fogjuk bélyegzetni és fogunk árusítani boldognak, boldogtalannak; csak az a kérdés, hogy kinek lesz ebből nagyobb kara, ő neki-e, vagy a szövetkezetnek.

A támadás harmadik része egyenesen engem illet, hogy én c-ak annak adok fat, kinek üzletrésze van a szövetkezetben és ki szűk ségleit tényleg a szövetkezetben szerzi be. Erre az a rövid válaszom, hogy magánügyeimhez a t. urnak semmi közük sincsen, sőtörjön a saját portája előtt és ne törődjék olyan dologgal, mely nem őt illeti. Végzeteljen nevéstégesnek tartom Herman Márk ur jajgatását, melyet a lapokban véghez vitt. Az apja mint teljesen vagyontalan egyén jött annak idején községünkbe; a fiu pedig már 50—60 holdat földet bir, ház- és bolttulajdonos és ezeknek révén az uradalom után községünk első virilistája; az Ur Isten tehát jól felvitte a sorsát és mégis arról panaszkodik, hogy a szövetkezet őt tönkre teszi. Ha igaz az, mit az újság mond, hogy ő existenciájában, vagyoni állapotában meg van támadva és hogy tönkre fog menni, akkor nagyon sajnálom őt, de egyben kijelentem, hogy ennek semmi esetre sem lehet a szövetkezet az oka, amint ő állítja, mert hisz ez csak egy esztendeje, hogy fennáll, ilyen rövid idő alatt pedig teljes lehetetlenség, hogy a szövetkezet községünknek újszólván első virilistáját tönkre tehette volna.

Különben t. közgyűlés én a magam részéről ilyen támadásoknak nagyon örülök, mert csak azt bizonyítják, hogy fogyasztási szövetkezetünknek nagyon jól megy a dolga. Legyenek róla meggyőződve, hogy Herman Márk ur soha sem támadta volna meg szövetkezetünket, ha az bukófélben lenne; ellenkezőleg ő akkor inkább dicserné azt és titkos örömmel nézné dicstelen halálunkat.

Mindezekből t. közgyűlés azt a következtetést kell levonnunk, hogy az összetartásban rejlik az erő és hatalom, a szét-huzásban és pártoskodásban pedig a gyöngeség. Erősen és szorosan kell ragaszkodnunk a szövetkezeti eszméhez. Tartsunk össze úgy, mint eddig is megtettük és akkor ellenfeleink nem fognak fölöttünk győzelmekedni, sőt meg-vagyok róla győződve,

hogy rövid időn belül sokan azok közül, kik ma még idegenkednek tőlünk, a mi táborunkban fognak helyet foglalni. Ezennel megnyitom a közgyűlést.

A hosszantartó éljenzéssel fogadott, beszéd után a napirend többi pontjai tárgyalattak le.

H I R E K.

A közig. bizottság ülése.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága december hó 12-én tartotta havi rendes ülését, S á r k ö z y Béla alispán elnökle alatt.

A bizottsági tagok csekély számban jelentek meg, amiért is az albizottsági üléseket meg sem lehetett tartani.

A pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt november hónapban összesen 1.182,417 korona 90 fillér egyenes állami adó folyt be az adóhivataloknál, vagyis 107,313 kor. 55 fillérrel több, mint a múlt év eme hónapjában.

A köz- és állategészségügy kedvező volt,

A Csoknyában engedélyezett személyes jogu gyógyszerár üzleti jogában a belügyminiszter H a j n a l József okleveles gyógyszerészt megerősítette.

Ezután a bizottság elé tartozó ügyek tárgyalattak.

— **Esküvő.** Szaflárszky Andor városi számvévo kedden tartotta esküvőjét Varga Matilddal, öz. Varga Károlyné leányával; d. e. fél tizenkét órakor volt a polgári esküvő, d. u. 3 órakor pedig az egyházi az ev. ref. templomban. Tanuk voltak Siposs Géza és dr. Varga Lajos.

— **Uj közjegyzőség.** A hivatalos lap szerdai száma közli az igazságügyminiszter rendeletét, Nagyatádon egy új közjegyzőség rendszerezése tárgyában. A rendelet hatálya 1907. március 1-én lép életbe. Az új közjegyzőség a pécsi kamarához fog tartozni.

— **Gyászrovat.** N.-kőrösi dr. Kalocsay Endre Gyula, — szül. 1885. június 8-án — bölcsellettudor és főgimnáziumi tanár, a budapesti m. kir. tanárképző intézet gyakorló főgimn. ösztöndíjas rendes-, a Báro Eötvös József-féle tanárképző Collégium volt rendes tagja, f. évi december hó 10-én életének 21-ik évében elhunyt. — **K e l e m e n R ó b e r t** a selmeczbányai főiskola II-od éves erdőmérnök hallgatója f. évi december hó 8-án életének 21-ik évében meghalt Selmeczbányán.

— **Sorsjáték.** A kaposvári polgári leányiskola »Erzsébet Ifjúsági Segítő és Önképző Egyesülete« f. hó 16-án d. u. 3 órakor tartja meg a városház dísztermében a kiállításról fennmaradt női kézimunkákból engedélyezett sorsjátékát. Ez alkalommal dr. Fehér Henrik iskolaorvos a tudóvész elleni védekezésről fog értekezni. Belépő-jegy 40 fillér; tanulók 20 fillért fizetnek. Ezen jegyek a pénztárnál válthatók. Az Erzsébet Kör tagjai díjmentes jegyüket a polg. leányiskola tornatermében már december hó 14-től kezdve naponta 11—12 óra között vehetik át. F. hó 16-án déli 12 óra után sorsjegyek nem adatnak el. Értesülésünk szerint, a belépő-jegyekből és szives felülfizetésekből befolyó jövedelmet a szegénysorsu tudóbetegek »Szánatórium Egyesülete« javára fordítják.

— **A kaposvári vasuti műhely-munkások ünnepe.** Szép és lélekemelő ünnepélyt rendeztek e hó 8-án a kaposvári m. v. műhely-munkásai, öt munkástársuknak 30 éves munkálkodásuk tiszteletére a »Ferenc József« szálloda éttermében. A-öt munkás-

társ névszerint: Szabó István, Simonyi György, Spitzer Gáspár, Blahát Péter és Schild György, kik évtizedeken át buzgó és kitartó szolgálatot töltek el a máv.-nál. Az ünnepélyt a vasuti dalkör nyitotta meg üdvözlő dallal, utánna Kiss Miklós, a vasuti munkások országos szövetségének központi elnöke üdvözölte az ünnepelt munkástársakat majd Porkoláb Zsigmond, a kaposvári máv. műhely főnöke szólalt fel és kitartásra buzdította őket. Porkoláb Zsigmond műhely főnök beszéde után Pados Viktor felolvasta több nagyobb és kisebb máv. műhelyektől érkező táviratokat. Felköszöntöket mondottak még Szessell Lajos, ki egyuttal a pécsi máv. munkások üdvözlőjét adta át az ünnepelteknek, továbbá Albrecht Lajos, Nürnberg Miklós, Bogár Imre Zahorák József stb. Az ünnepelt munkások nevében Blahát Péter köszönte meg a kitüntetést.

— **Elkallódó milliók.** Ha megtekintjük a hivatalos sorsolási jegyzéket, azt látjuk, hogy évről-évre óriási mértékben nő a fel nem vett nyereményeknek, az úgynevezett hátralékosoknak a száma. Ez azért van, mert a sorsjegybirtokos közönség felületesen vizsgálja meg koronkint a húzasok eredményét. Ennélfogva, akinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a **„Pénzügyi Hírlap”,** amelynek sorsolási mellékletét a **„Pénzügyi Utmutató-t** a nagym. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható sakközlönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a **„Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet”,** amely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1906. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye húzva, vagy nincs. A **„Pénzügyi Hírlap”** előfizetési ára egy évre, a **„Pénzügyi Utmutatóval** és a **„Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel** együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

Legolcsóbb folyóirat. Pár nap előtt jelent meg a fővárosban, Negyedi Béla és Schröder Hugó szerkesztésében **„A jövő”** című havi szemle első száma. Az izléses kiállítás, könyvlelaki folyóirattal művészies cimlap disziti. — **„A jövő”** tartalma élénk és változatos. Többek között irtak bele: Szabolcska Mihály verset, Sziklai János tárcát, Petri Artur verset, Negyedi Béla tárcát. Azonkívül terjedelmes irodalmi, művészeti és közgazdasági rovat teszi tartalmassá a szemlét. **„A jövő”** egész évi előfizetési ára csak 2 korona, mely beküldhető bélyegeken is. Egyes szám: 20 fillér. A legolcsóbb magyar folyóirat méltán megérdemli az olvasó közönség érdeklődését. Mutatványszámokat kívánatra küld **„A jövő”** kiadóhivatala: Budapest, VIII. Baross-tér 4. szám I. emelet.

— **Gazdátlan nyeremények.** A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jászvi sorsjegyeknél több mint 30000 olyan nyeremény van, amelyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már húzva. Így van ez a többi sorsjegyeknél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég gondosak, és nem jártnak megbízható sorsolási lapot. Ennélfogva, akinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a **„Pénzügyi Hírlap”,** amelynek sorsolási mellékletét a **„Pénzügyi Utmutató-t** a nagym. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható

sakközlönyt, a nagym. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen kapják a **„Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyv”-et,** amely sok hasznos tudnivalón kívül, tartalmazza a kezdettől fogva az 1906. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye húzva, vagy nincs. A **„Pénzügyi Hírlap”** előfizetési ára egy évre a **„Pénzügyi Utmutatóval** és a **„Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel** együtt 5 korona, amely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi út 44. szám.

— **Hivatalnok, földbirtokos, kereskedő és iparos** iróasztalan nélkülözhetetlen a Molnár-fele magyar gyártmányu szabadalmazott heti naptarral egyesített iróaljazat. Az összes itatólapokon az egész évi naptár látható. Magyarországon és Ausztriában szabadalmazva. Minden könyv- és papirkereskedésben kapható. Ara 2 kor. 40 fill. Gyártalep: Molnár Mór, Szekszárd.

— **Sikerült az Orsz. Posztókv. Aruháznak** (Bpest, Rottenbiller-utca 100. sz.) 1000 vég nagyon jó minőségű tartós férfi ruha szövetet egy csödbe jutott posztógyarostól potom áron megvenni. Ez okból szétküld vidékre utánvétellel csak **6 koronáért** egy teljes férföltönyre elegendő 3 meter, nagyon jó, tartós, remek mintázatu szürke, barna és drapp seviot szövetet. Sötétkéket vagy feketét **7 koronáért.** A fenti céget t. olvasóink figyelmebe ajánljuk.

A népipari karácsonyi vásárról.

Irta: TULIPÁN.

Ki gondolta rövid idő előtt, hogy a disztelen régi börze csarnoka ilyen ragyogó képet nyújtson a régóta mellőzött és elhanyagolt magyar népipar termékeinek első bemutatásával.

Hiszen a legelkesebb tulipán tag is csodálkozva nézi végig megnyitás előtti napon a csarnok izlés-es. néhol gyönyörű munkával ékített áruit. Jó magunknak sem volt fogalma róla, mi minden készül a nép körében, ami eddig nem került a nagy forgalomba.

Hétfőn már tíz óra után reggel sürrt-forrt az áradat szünet nélkül özönlöttek a vevők s mielőtt Batthyány Lajos gróf és Sztérenyi államtitkár ur tartalmas, felbuzdító és a népipar részére jobb jövőt ígérő beszédjét végig hallgattuk, mielőtt a vásár hivatalosan megnyílt volna, már az áruknak nagy része elkelt.

A vezető körök színe-java, akik mernek és akarnak haladni a Tulipán eszmeivel, megtöltöttek a tágas csarnokot s vásároltak a felhalmozott áruk legjavából.

Elmondhatjuk, hogy a vásárról csak a közönyösek maradtak el. Aki azonban ezt a komoly mozgalmat, ezt a fíradhatatlan munkálkodást csak egyszer is megnézte, aki végig haladt figyelemmel a nagy csarnok sátrai között, nem felejtí soha milyen sikert tudnak elérni nemzeti érzelmeik lelkesedésével a magyar asszonyok.

A sok szebbnél szebb asszony és bájos fiatal leány a legkitanultabb kereskedők ügyességével és előzékenységével adtak túl sátruk szép és jól használható áruján.

Nem sajnálják a fáradságot mutogatás és felvilágosításra. Sok külföldi, vagy köztünk lakó idegen vásárló minden sátorban megkapja a magyarázatot francia és angol nyelven is. Mindennek szabott ára lévén, senki sem fizethet túl semmit s ha sokan többet költöttek az előirányzott összegnél, csak azért legfeljebb, mert a bájos keres-

kedők szeretetre méltóságának nem bírtak ellenállni

A sátrak előtt különösen a délutáni órákban alig lehetett mozogni s nem kis fáradságba került a nagy keresletet kielégíteni s a szétszórt árukat rendbe tartani. Némely sátor elől alig bírtak eltávozni a veők, oly lebilincselő képet nyújtott a gyönyörű asszonyok üzleti buzgálkodása.

A több ízben megjelent miniszterek telte aggatták magukat megvásárolt holmival s különösen a csinos praktikus gyékény kalapok nagy kelendőségnek örvendtek.

Csinosak és jók ezek az áruk s bizony örvendve látnók, ha a sok panama helyett már a legközelebbi nyáron férfi köntösünk ezeket viselné.

Az egyik sátor színes himzett katrincáiból ezer darabot rendelt meg egy newyorki kereskedő. A remek zsebelyei (Temesm.) zubbonyo, melyek a legszebb francia batiszttal vetélkednek, tucat számra kellek el első napon és e himzett patyolatból készült, minden teremnek díszére való fehér öltözetet ma a 3-ik napon már ott láttuk nem egy bájos, teát szolgáló hölgy karcsu alakján.

Fővárosi legnevesebb divat cég tulajdonosok sem maradtak el, tucat számra rendelték a zubbonyokat és 100 méter számra a himzett finom vászon kelméket.

Feltűnést keltenek a Krassó Szörénymegyéből került arany-ezüst himzett katrincák és övek, melyek minden elegáns férfi szobának, vagy szalonnak díszére válnak egy-egy fatál hátára terítve, vagy vánkosnak varrva. Dacára magasabb árainak a vászon dolgok felett, szép számmal kelt el ez is.

A díszesen elrendezett sátrak közt járva senki sem képzelné, mennyi fáradságba és munkába került az áruk átvétele és elrendezése. A „Tulipán-kert szövetség” néhány fíradhatatlan hivatalnoka és 30-40 a munkától vissza nem riadó hölgy végezte a kicsomagálástól kezdve az egész nagy munkát.

Az árukat leltározni, címtáblával és tulipánnal ellátni, sátorba hordani elrendezni mind női kezek fáradságába került. élükön Batthyány Lajosné, Andrássy Tivadarné és Hadik grófnőekkel.

Sok ám, kicsomagolása közben aggódva gondoltuk, vajjon el kel e?

S midőn ma a harmadik nap délutánján ismerőseinket végig vezettük s egyik-másik tárgyat ajánljuk megvételre, elbámulunk a mesésen gyors kelendőség felett. Hiszen néhány sátor már csaknem üres.

Nincs már a száz számra érkezett vasmegeyi szegény gyermekek által faragott csinos, tréfás, színesre festett játékokból, állat és ember alakok mind eltűntek s hosszú polcokat már mind csinos, apró különféle kosarakkal rakták tele. Elfogyott utolsó darabig a rendkívül izléses és ép oly olcsó székely cserép váza, melyeknek tetszetős sokféle alakjában gyönyörködtünk.

A temesmegyei sátorok nincs több patyolat kelméje s már alig árusíthat.

A sok mézeskalács is eltűnik és utolsó nap már nem rágeszálja a csarnok közönsége a jóízű, de néha fogat veszélyeztető édességet.

A hegyvidéki csinos magyar baba áruk már örvendetesen elszéledtek karácsonyi örömmel a magyar gyermekek részére s hisszük, hogy sok családnál mindenkorra kiszorították a külföldi gyári babákat.

A torontáli szőnyegekben is naponta friss áru kerül a sátor deszkáira és az erdélyi kitűnő pokróc holmit s méter számra árusított gyapju kelmét, mely a legjobb angol házi szövött homespunnal versenyez, egymás után vásárolták fórangu urak és hölgyek, kocsí takarónak, uti kabátnak és igen alkalmas volna ez a kelme vadász öltönyöknek is.

Pestmegyéből szép vert csipkéket láttunk és voltak igen szép férfi mellények

vászonra himezve, de már első délelőtt mind elfogyott.

Somogy megye sajnos igen keveset küldött a sok szép háziipari cikkekből, melyek ott készülnek.

Reméljük a népvásár felbuzdítja, a szorgalmas munkára serkenti a faluk lakóit s legközelebb ők is nagy mennyiségben küldik szép munkáikat, mint Pozsony-, Hunyad- és több megye népe a jelen vásárra küldött.

A vásár nagy sikerének első napi dicsősége után már agyon fáradva tértek haza az elárusító hölgyek, de egymást felváltva, fáradhatatlan buzgalommal működnek a nemes célért s valószínű, hogy a vasárnapi zárásnál már sok sátor üres lesz, a megmaradt tárgyak pedig tombola nyereiményül fognak szolgálni.

Hat óra felé naponta zajos a buffet, folyik a pezsgő, fog a tea, játszik a cigány — ingyen — a színpadon művészeink előadásaiban gyönyörködhetünk.

Szóval egy kedves, lelkesítő buzgalom és mozgalom az első népi vásár, mely sok szegény embernek az elkelt áruk útján jó ünnepet szerez és olyan hírnevet biztosít a magyar háziipari terméknek, amit el nem homályosíthat többé semmi külföldi lim-lom.

A buzgó hölgyek nem sajnálhatják a nagy fáradságot, melyet eljes siker koronáz. Aki vásárolt, az sem bánja meg, mert szépet és jót vett s hozzá hazaira adta pénzét!

K ö z g a z d a s á g.

Iparfejlesztés és szakoktatás.

(Folytatás.)

A közép iskolákban az ipar általános ismeretével annak nemzeti missziójával kell megismertetni az ifjúságot. A tantárgyat kötelezővé kell tenni a középiskolákban! Az általános ismeretek elméleti tanítása mellett különös haszonnal jár ipari műhelyeknek, telepeknek megismerése, nem egyszer-kétszer mintegy szórakozásból, hanem esetről esetre gyakran és pedig komoly oktatás s gyakorlati tapasztalat szerzés céljából.

A felsőbb iskolákban, jogakadémiákon és egyetemeken külön célra rendszerezett tanszék hirdesse az ipari tudomány szabadságát, dicsőségét. Ezen általános iskolai nevelésnek kettős irányban fogjuk érezni becses értékét.

Egyrészt nemzedéket kapunk, mely az ipar iránt érzékkel veltette ténylegesen is támogatni fogja a magyar ipart és ez lesz kulcsa majd a mai fogyatékos hazai iparpártolási kérdés oly régóta vajdó megoldásának, másrészt elfogjuk érni azt, hogy az iskolázottak közül többen fogják adni magukat ipari pályára. És így lesz magasabb iskolázott iparos osztályunk, mint van Németországban, vagy Angliában, mely államokban igen nagy az érettségizett és egyetemet végzett iparosok száma.

Az iparoktatás másik nagyutja a tulajdonképeni szakoktatás ipart üzők részére, minden fokon ingyenes tanítással.

Alsó, közép és felső fokú ipari szakiskolák létesítendők. Alsófoknak az ország minden városában s nevezetesebb községében, középfoknak minden nagyobb ipari gócponton, felső foknak az ország geográfiaiilag felosztott nagyobb területein állítandók fel.

Fontos, hogy az egyes szakok gyakorlati és elméleti tanításán felül gondot kell fordítani mindazokra az általános tantárgyakra is, melyeknek ismerete nélkül mai modern ember nem élhet meg. Végül különösen hangsúlyoznunk kell, hogy az ipar történelme mellett nagy súlyt kell fektetni a magyar nemzet történelmének tanítására.

A középosztályt mely fundamentumát képezi a nemzetállam épületének, nemcsak gazda, hivatalnok és kereskedő, hanem legnagyobb részt iparos alkotja.

Az ipar nagyon alkalmas arra, hogy a nemzetállam eszméjét megerősítse, de egyttal veszedelmesen alkalmas arra, hogy az azzal foglalkozókat a nemzetközi és nemzetiségi eszmék karjaiba csalogassa.

Ne rejtegezzük a titkot! Kisiparosaink közül ma sokan hódolnak a szélső nemzetközi szocialista és nemzetiségi eszméknek, mert nem remélvén sem a magyar taradalomtól, sem a képviselőháztól, sem a kormánytól és a hatóságoktól semmiféle kötelező támogatást egyedül ezekben az eszmékben keresik a talán lelik is valószínűségeket.

Hát még a nemzetiség lakta vidékeken mit látunk? E helyeknek éppen az ipar azon terrénüm, melyen a nemzetiségi izgatók legnagyobb sikerrel végzik nemzetellenes üzemleiket.

Jól tudják e lelketlen izgatók, kik működésüknél fogva egyenesen fegyházak számára érettek, hogy az anyagi kérdés, a kenyér a legjobb csali, melylyel hátójukba kerithetik aldozataikat. E területeken lakta kisiparosság pedig annak nyújtja jobbát, ki hamarabb segíti őt.

Szomorú látvány biz az, hogy a magyarság mint apad ereiben! Testének véreire erősen mérgeztettek; de még nem egészen. Az iparosság zöme még nem vezet el a magyar nemzetállam számára, de közel áll a lejtőhöz.

Itt, ennél a mentési akciónál kezdődik az egységes magyar nemzetállam kiépítése melynek szükségességét ma sok oldalról halljuk emlegetni.

Egy új honalapítás leszen az iparosságnak magyarnak megmaradt részét a magyar állameszméhez való ragaszkodásra megszilárdítani s eltévelyedett részét visszahódítani.

Az új honalapításnak pedig legnagyobb eszköze: az iskola, még pedig általánosan véve a nemzet szorosán véve az iparosság részére.

Ekként a különös cél elérésére a nemzet illetőleg a kormány és képviselőház halaszthatlan feladatát képezi, hogy a nemzetiség lakta vidékeken minél tömegesebb számban szakiskolák állítsanak fel.

Ha van elég pénzünk golyókra és agyukra, ám legyen gondunk arra is, hogy a nemzet teljes valójában védve legyen az orosz támadóktól. Ez a védekezés a nemzetnek önvédelmi joga, melynek használatára nincs szükség, hogy másnak engedélyt kérelmezzük és elnyerjük.

Az önvédelem fegyvere ott legyen a szakiskolákban, melyekben kérelhetetlen szigorral magyar legyen a vezetés, magyar a szellem és magyar a tanító mesteri és tanári kar.

(Vége)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Ne mulasszon el kérni ingyen

és bérmentve prospektust és mintákat a legjobb stíriai

férfi és
nőilodenből

— vadászatra, turisztikára és erdészetre, valamint az összes divatszövetekből férfi és gyermeköltönyökre, felöltőkre, — ulsterekre, a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, az általánosan jóhírnévnek örvendő első és legnagyobb loden kiviteli cégtől — — —

Oblack Vince,

cs. és kir. udvari posztószállító
Graz, Murgasse 9/c.

Ha

köszvényben, reumában,
— ischiasban szenved —

vegyen egy üveg
dr. FLESCH-féle

köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát-, és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. — Kapható —

dr. Flesch E. M.

„Magyar Korona“ gyógyszertárában
Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 kor., 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésnél már bérmentve utánvétellel küldjük.

SZÉNÁSSY BÉLA magyar gyártmányu
szabadalmazott

Árpád rajzeszközök,

a legjobb rajzeszközök és körzők,

melyek Kaposvárott kaphatók 17—22

Hagelman Károly

könyv- és papirkereskedésében,

ugyszinte az országban levő papirkereskedésekben.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára;

Egész évre	— — — —	28 korona
Fél évre	— — — —	14 „
Negyedévre	— — — —	7 „
Egy hónapra	— — — —	2 kor. 40 fillér.

December hó első felében **AZ UJSÁG** minden előfizetője ingyen és bérmentve megkapja **AZ UJSÁG** gyönyörű **Album** naptár ajándékát színes műmellékletekkel.

Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala.
B u d a p e s t, VII. Rákóczi-ut 54. szám.

Sok szenvedéstől szabadul meg

ha megismeri az

Universal-Fluid

bedörzsölő szert,

mely enyhít: **csúzt, köszvényt, rheumát, fog- és fejfájást és makacs bőrvizs-betegséget. A kimerült izmokat és idegeket felüldíti és erősíti, a mit számos elismerő és hálaírat igazol. Egy kis próba üveg ára 40 fillér, egy decis üveg 1 K 50 fillér.**

Főraktár: **Budapest, TÖRÖK J. gyógytára, Király utca 12. és — Andrassy-ut 26. —**

Vidékre 3 nagy üveg 4 K 50 f.,
12 kis üveg 5 K-ért portó és csomagolás költségmentesen küld a

„**VÖRÖS KERESZT**” gyógytár,
— **TEMESVÁR.** —

RavasZRóka

az ember mégis, hogy a
**Ceres-
étel-
zsírt**

(kókuszdiókból) is feltalálta. Minden étel, mit vele készítünk, könnyen emészthető és jóízű.

Schicht György „Ceres” tápszer-
művek osztálya, Aussig E/m.

Morgos József elsőrendű polgári-, papi- és katonai egyenruha-szabó
Kaposvár, a megyeház mellett.

Ajánlja nagyválasztékban felszerelt raktárát a legkitünőbb honi és angol szövetekből. Disz-
magyar öltönyök és liberiák legjutányosabb ár mellett készíttetnek.

RÓZSA JÁNOS

Kaposvár, Fő-utca 31. sz.
S A J Á T H Á Z Á B A N.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruhákért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rheumát, Csúzt, Köszvényt

föltételül és biztosan gyógyít a híres és minden házban nélkülözhetetlen —

**Dr. Arányi herculesfürdői
Rheum-Olaj.**

Ajánlható kéz, láb hát, mell és derék-fájásnál, ütés, erőltetés, ficamodásoknál, fülfájás és fülzugás, fej- és fogfájásnál. Kapható a készítőnél: —

Balla Sándor gyógyszerháza HÓDMEZŐ-
VÁSÁRHELY, Kossuth-tér

Ára egy üvegnek 2 korona. — Próba-üveg 1 korona. 6 koronás rendelésnél ingyen csomagolás, bérmentve. —

Kaposvári főraktár:

**BABOCHAY KÁLMÁN és SZABADOS
IMRE** gyógyszerházában.

15 forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű férföltény, felöltő vagy télikabát

Krausz F. és Társa

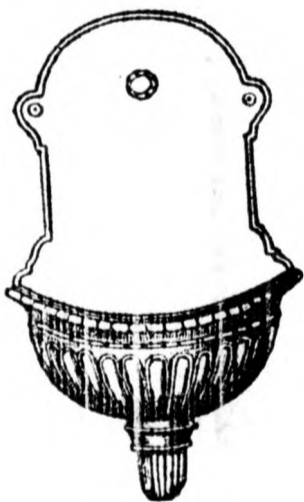
szabóüzlete,

Budapest, Kerepesi-ut 69.

Vidékre mintákat mértékvételi utasítással bérmentve.

Egy
tanonc
felvétetik lapunk
nyomdájában.

Nyomdái munkáikat
jutányos áron készít
Hárszegi Károly
könyvnyomdája
Kaposvár.

TAKY FERENCZ

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő
KAPOSVÁR, KORONA-UTCZA 14. SZ.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeit teljesen kielégítő

villany, vízvezeték, telefon

és villamos-csengő felszerelésére, valamint bicikli, varrógép, villany- és benzinmotor ugyszintén min dennerő mechanikai gépek javítására

Electrotechnikai Műhelyt

rendeztem be.

A városi villanytelep szolgálatából kilépve, ezen nagyszabású műhely felállítására azon cél vezérelt, hogy bő tapasztalataim s szaktudásom révén városunkban egy oly iparágat honosítsak meg, melyet a nagyközönség eddig nélkülözni volt kénytelen.

A villamos világításnál előforduló zavarokat a leggyorsabban és legjutányosabban eszközölöm.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Taky Ferencz

okl. gépész, villany- és vízvezetékszerelő.

Magánvízvezetékek felszerelését igen jutányos áron vállalom el.

Megjelent a

Somogy-Kaposvári Magyar Nép Naptár,

hozza a megyei hivatalok cimtárát, minden
megyei lakosnak nélkülözhetetlen szükséges.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

nagy választékban és a legolcsóbb áron
karácsonyfa diszek, arany-, ezüstszálak, arany-,
ezüstpor. Dizművek, képeskönyvek, a legszebb

levélpapírok

igen szép dobozokban, a doboz már maga
egy ajándéktárgyat képez, 1 koronától egész
24 koronáig. Albumok nagy választékban.
Poesi emlékkönyvek, tintatartók, hegedük stb.
— más ajándéktárgyak nagy raktára. —

Hagelman Károly

könyv-, papir- és írószerkereskedésében

K a p o s v á r o t t.